Η τηλεόραση ως ζηλωτική θεότητα (Σωτήρης Γουνελάς)

Categories : ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Date : 20 Ιανουαρίου, 2010

Η τηλεόραση καθιερώθηκε να βομβαρδίζει ατέλειωτες ώρες και μερόνυχτα τον κοινωνικό μαζικό άνθρωπο με ό,τι χειρότερο συμβαίνει στον κόσμο· και μόνο παρενθετικά, σχεδόν κατ' εξαίρεση, μπορεί να παρουσιαστεί κάτι διαφορετικό ή ποιοτικό, συζήτηση, ταινία ή ντοκυμαντέρ. Το ποσοστό αυτών των τελευταίων σε σχέση με την καθημερινή σαβούρα είναι ελάχιστο. Η καθημερινή αυτή σαβούρα έχει και συνεργάτη σπουδαίο: τις διαφημίσεις.

Οι διαφημίσεις είναι το άλλοθι της σαβούρας. Γιατί μέσαθέ τους αναδύεται ένας γυαλιστερός, λουσάτος κόσμος: είτε πρόκειται για πιάτα, είτε για πλακάκια, είτε βεβαίως για αυτοκίνητα όλα αστράφτουν και επιπλέον έμμεσα ή άμεσα, σαν είδος σάλτσας ή επιδορπίου, προβάλλεται το γυναικείο σώμα ή κομμάτια του (μερικές φορές μάλιστα όχι απλώς έμμεσα ή άμεσα αλλά εξόχως προκλητικά και χυδαία). Το σώμα, όχι η γυναίκα ως ύπαρξη αλλά το σώμα της ως αυτονομημένο είδος προς ερεθισμό των αισθήσεων -και επιβολή του προϊόντος στους χαυνωμένους τηλεθεατές.

Έχουμε λοιπόν δύο επίπεδα: από τη μία την καθημερινή σαβούρα που αποδίδεται με τον όρο «πραγματικότητα», η οποία πρέπει τάχα να παρουσιαστεί σώνει και καλά για ενημέρωση του λαού και από την άλλη τον λουστραρισμένο και αστραφτερό κόσμο της διαφήμισης που με τη σειρά του αποτελεί σαβούρα αλλά την κρύβει το ρούχο της, το κάλυμμα, το περιτύλιγμα, εν τέλει ο ψευδής ή μάλλον ψευδαισθητικός εικονισμός της: στη διαφήμιση όλα είναι ψεύτικα γιατί όλα είναι στημένα και σκηνοθετημένα.

Ένας τέτοιος κόσμος παγιώνει την κατάσταση του εξαρτημένου και μαζικού άνθρωπου. Γιατί ο μαζικός αυτός άνθρωπος παρακολουθώντας τα ΜΜΕ δεν βλέπει πουθενά εικόνες που να τον βγάζουν στο ξέφωτο μιας ποιοτικά ανώτερης ζωής. Είναι περικυκλωμένος διπλά. Από τη μια η ρουτίνα της καθημερινότητας, όπου η πραγματικότητα κινείται μεταξύ εργασιομανίας, νεύρωσης και φυγής, ασφυκτικού ωραρίου και οικονομίας της αγοράς, πλαστών επιθυμιών και καταναλωτισμού-ολοκληρωτισμού. Από την άλλη, η πραγματικότητα των ΜΜΕ όπου τα πράγματα παρουσιάζονται διογκωμένα ή υπερτονισμένα, λόγω ανταγωνισμού και δημιουργίας εντυπώσεων, αλλά και επεξεργασμένα μέσα από ένα δημοσιογραφικό λόγο που κατέχεται από το πανίσχυρο σύνδρομο της λεγόμενης ενημέρωσης ανά λεπτό, ανά ώρα και ανά στιγμή για τα δήθεν τρομερά που συμβαίνουν στον κόσμο. Η ενημέρωση

αυτή συνδυάζεται με την *φυγοπάθεια της επικαιρότητας*, η οποία, προπαντός από τότε που υπάρχει τηλεόραση στην Ελλάδα, δηλαδή επί Δικτατορίας, έχει καταστεί ο βραχνάς του κοινωνικού ανθρώπου: με αυτόν ξυπνάει και με αυτόν κοιμάται. Δεν τίθεται ζήτημα κριτηρίων ή επιλογών. Αυτά είναι ψιλά γράμματα αναγνώσιμα μόνο από δύο-τρεις χιλιάδες Έλληνες. Δεν τίθεται ζήτημα να επιλέξω αυτό ή εκείνο το σημείο της επικαιρότητας. Η επικαιρότητα υπάρχει ολόκληρη με απαιτήσεις ζηλωτικής θεότητας. Θά την υποστούμε ολόκληρη: αυτή βασιλεύει, αυτή διεισδύει εις νεφρούς και καρδίας, αυτή ανασκάβει τα πάντα· ο φακός, ειδικά τελευταία, δεν αφήνει τίποτε στο σκοτάδι!

Έτσι άλλωστε φτάνουμε στην κατάργηση της προσωπικής ζωής, με πρότυπο τον «Μεγάλο Αδελφό» (και ό,τι άλλο σχετικό τον διαδέχτηκε και συνεχίζει ακάθεκτο) που οι εκπομπές του μόνο στην Ελλάδα είχαν οχτώ εκατομμύρια τηλεθεατές! Είναι τέτοια η επέλαση της επικαιρότητας στη ζωή των ανθρώπων που δεν έχουν σχεδόν καθόλου χρόνο για το **μη επίκαιρο, δηλαδή για τα αληθινά και ουσιαστικά ζητήματα**. Οι άνθρωποι νομίζουν στην πλειονότητά τους ότι η πραγματικότητα είναι οι οικονομικοί δείκτες, οι αποφάσεις των πολιτικών και των δημάρχων, τα τρομερά δημόσια έργα, τα μαγειρέματα των επιχειρηματιών, οι συγχωνεύσει εταιρειών. Αυτό που μένει από τους ίδιους είναι ένα ατομικοποιημένο εγώ προσκολλημένο σα στρείδι στα επίγεια, με ένα συναισθηματισμό νοσηρό, με μια διάθεση άμεσης ικανοποίησης επιθυμιών χωρίς ίχνος τις πιο πολλές φορές πνευματικής αίσθησης κι ας μιλούμε δύο χιλιάδες χρόνια τουλάχιστον για τον άνθρωπο ως πνευματική υπόσταση και για τις διάφορες περιοχές του πνεύματος. **Έχουν λησμονήσει ότι αποτελούν προσωπική ύπαρξη, ότι η ζωή τους όταν μείνει εγκλωβισμένη στα εγκόσμια παραδίνεται στην πλήξη και τη νεύρωση**.

(Από το βιβλίο «Ο αντιχριστιανισμός», εκδ. Αρμός, Αθήνα 2009)

(Πηγή: «Πειραϊκή Εκκλησία» Δεκ. 2009)

ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ:

1) **Η τηλεόραση και τα παιδιά μας (Tito Squillaci)**

2) **Η τηλεόραση και τα παιδιά (Δημήτρης Αντ. Νικολόπουλος, Επίκ. Καθηγητής Παιδιατρικής)**

3) **Παιδιά και χαζοκούτι**

4) **Μαμ, τηλεόραση και νάνι (Ιφιγένεια Διαμάντη)**

5) **Τηλεόραση: μεγαλώνει ασθενή παιδιά (Μαριάννα Τζιαντζή)**

6) **Φαγητό μπροστά στην τηλεόραση. Αποξενώνει και... παχαίνει! (Ελενα Κιουρκτσή)**

7) **Το «ολοήμερο» της τηλεόρασης (Πρωτ. Θωμάς Βαμβίνης)**

8) **Προβλήματα από πολύ τηλεόραση**

9) **Νέα Εποχή και «Νέα» Τηλεόραση (Δάφνη Βαρβιτσιώτη, Ιστορικός - Αρχαιολόγος)**

10) **Τηλεόραση: Ένας ξένος στο σπίτι**

11) **Τηλεόραση: Φαίνομαι, άρα υπάρχω (Παντελής Μπουκάλας)**

12) **Τα τηλεοπτικά 'παράθυρα' μας φτύνουν (Π. Μ. Σωτήρχος)**

13) **Τηλεόραση (Σχόλιο)**

14) **Βλάπτει παρά ωφελεί τα νήπια η τηλεόραση**

15) **Η TV βλάπτει την ανάπτυξη των παιδιών (Tara Parker-Pope, The New York Times)**